

حال بازار محصولات حجاب خوب نیست

فاطمه عظیمی، از دشواری‌های طراحی پوشاک حجاب می‌گوید...

فاطمه عظیمی، از دشواری‌های طراحی پوشاک حجاب می‌گوید
حال بازار محصولات حجاب خوب نیست

اشاره: اگر یک مهندس معماری راه کج کند و سمت طراحی چادر بیاد اتفاق خوبی است، اما اگر همین شخص بعد از مدتی تلاش و از جان مایه گذاشتن پشیمان شود، طراحی را رها کند و دوباره به سمت معماری بچرخد اتفاق خوبی نیست. این آمد و رفت را اما فاطمه عظیمی، طراح چادرمانتو و چادردامن تجربه کرده، بانویی 32 ساله که چادرهایش گرچه هنوز برسر تعدادی از زنان کشورمان نشسته، اما او کار طراحی چادر را به هزار و یک دلیل کنار گذاشته است. این گفت‌وگو، نمایی است از آن چیزی که در بازار محصولات حجاب می‌گذرد.

شما کارشناس ارشد معماری هستید، چطور از طراحی چادر سر درآوردید؟

من براساس نیازی که خودم داشتم وارد حوزه طراحی شدم چون شش هفت سال پیش فضایی ایجاد شده بود که من نمی‌توانستم پوشش مناسب را در بازار پیدا کنم. البته بهترین جنس‌ها از ترکیه وارد کشور می‌شد و طرح‌های زیبایی نیز داشت، ولی چون پوشش اسلامی نداشت مورد پسندم نبود. بنابراین تصمیم گرفتم مجموعه‌ای را برای خودم طراحی کنم که کم‌کم متوجه شدم این طرح‌ها می‌تواند برای همه هم سن و سال‌هایم کاربرد داشته باشد و به این ترتیب آنها را به نمایش عمومی گذاشتم.

چادری هستید؟

نه، حجابم مانتو و روسری محجبه است.

چرا چادر نمی‌پوشید؟

من هفت سال چادر را تجربه کرده‌ام و الان هم گاهی از چادر استفاده می‌کنم، اما چادر فضایی خاص و توقعاتی ویژه را در ذهن مردم ایجاد می‌کند که ترجیح می‌دهم یک بانوی مانتویی محجبه باشم.

شاخص‌ترین چادری که طراحی کردید چیست؟

چادرمانتوی سربر بود که سال 91 رونمایی شد و هم‌اکنون نیز در بازار موجود است.

این طرح‌ها چطور به ذهن شما می‌رسد، آیا از جایی الگو می‌گیرید؟

هر اثر هنری که بخواهد خلق شود حتما زمینه ذهنی و بصری دارد و این‌طور نیست که بدون هیچ پیش‌زمینه‌ای بتوان اثر هنری خلق کرد. چادر و طراحی لباس هم همین‌طور است یعنی براساس نیاز جامعه جرقه اولیه در ذهن طراح زده می‌شود و او با بررسی محصولات موجود در بازار و حتی نمونه‌های موجود در بازار سایر کشورها سعی می‌کند نواقص آنها را بررسی کند و براساس نیاز جامعه تغییراتی در آنها ایجاد کند. آن وقت است که اتودزندن طرح‌ها آغاز می‌شود.

فکر می‌کنید نقص چادرهای سنتی ایرانی چه بوده که ما نیاز پیدا کردیم چادرهای مدل جدید طراحی کنیم؟

نمی‌توانیم بگوییم نقیصه در آن چادر بوده، موضوع این است که فضای جامعه تغییر کرده و نیازهای جدیدی ایجاد شده است. جمع کردن چادر سنتی کمی سخت است، ولی چادرهای جدید که با طراحی چادرملی کلید خورد باعث شد راحتی و آسایش همزمان به مخاطب ارائه شود یعنی چیزی که نیاز جامعه امروز است. در گذشته زن ایرانی به اندازه امروز در جامعه حضور نداشته، ولی حالا نیاز است برای حضور در اجتماع پوشش راحت‌تری داشته باشد. در واقع همان‌طور که همه پوشش‌ها در طول

زمان تغییر کرده، محصولات حجاب و عفاف نیز تحت تاثیرگذر زمان قرار گرفته است .

خیلی‌ها معتقدند چادرهای جدیدی که طراحی می‌شود بیشتر از این که نشان‌دهنده فرهنگ ایرانی باشد جلوه‌ای از فرهنگ عربی را با خود دارد، نظرتان چیست؟

من این را قبول ندارم، چون درجشنواره‌های مختلف فجر که شرکت می‌کنیم، به‌وضوح می‌بینیم الگوی طراحان، پوشش اصیل ایرانی است. در مورد آثار خودم مثلاً چادرمانتوی سرپر باید بگویم طرح آن برگرفته از چادرقجری و چادر اصیل ایرانی است یا چادر دامن پارسی که درجشنواره فجر 94 برگزیده شد برگرفته از الگوی پوشش دامن و چادرایرانی است .

دوزنده‌ها با طرح‌های شما به مشکل نمی‌خورند؟

وقتی کسی طراح است یعنی به الگوها و جنس پارچه‌های موجود در بازار اشراف دارد و در مورد طرح‌های داخلی و خارجی نیز دارای پیش‌زمینه ذهنی و بصری است، بنابراین طرح‌زدن فقط در حد کشیدن مدل مورد نظر روی کاغذ نیست. در مراحل دوخت نیز اگر دوزنده‌ای با طرح مشکلی داشته باشد طراح در کنارش حاضر می‌شود و جزئیات را توضیح می‌دهد. من خودم در کنار دوزنده چادرهایم حاضر می‌شوم و حتی برش‌ها را خودم انجام می‌دهم و نمونه آماده شده را به تن می‌کنم تا ایرادات احتمالی برطرف شود.

بازار فروش چادر چطور است؟

من از بازار راضی نیستم و به نظرم حدود یک سال و نیم است که رکود شدیدی در بازار چادر حاکم شده. شاید علت این باشد که چادرمحصولی است که دوام قابل ملاحظه‌ای دارد و مخاطب برای خرید مجدد دیر به سمت تولیدکننده برمی‌گردد. درواقع شاید یک خانم چادری دوسه سال یک‌بار چادر تهیه کند، ولی همین خانم سالی چند بارمانتو بخرد.

می‌توانیم یکی از دلایل رکورد در بازار را کم شدن تمایل نسل جوان نسبت به چادربدانیم ؟

بله با این موضوع کاملاً موافقم برای همین هم هست که ما طراحان سعی می‌کنیم مدل‌هایی را طراحی کنیم که جوان‌ها را برای استفاده از پوشش اسلامی و چادر بیشتر راغب کنیم. این را می‌شود در همه جای دنیا حس کرد که پوشش در حال حرکت به سمت برهنگی است و چون بارقه‌هایی از این فرهنگ در ایران هم دیده می‌شود، بنابراین باید نیازهای نسل جوان را بشناسیم و برای حفظ حجاب محصولات متنوعی در اختیار مردم قرار دهیم. اگر این کار انجام نشود جامعه بیشتر به سمت فرهنگ برهنگی می‌رود.

شما کاری در این جهت انجام داده‌اید؟

بله. من بتازگی چادر دامن پارسی را طراحی کرده‌ام که ترکیب چادر و دامن است ضمن این که بالای سر آن یک پارچه اضافه وجود دارد که به سمت عقب می‌رود و شبیه پوشیه بانوان ایرانی در زمان قاجار است.

خودتان حاضرید این را بپوشید؟

بله، خودم خیلی دوستش دارم، طرح‌های من مثل بچه‌هایم هستند.

شما از رکود شدید در بازار محصولات حجاب صحبت کردید، فکر نمی‌کنید بخشی از رکود حاکم بر بازار را می‌توان با صادرات از بین برد یعنی سعی کنیم محصولات حجاب طراحی شده در ایران را به خارج کشور بفرستیم و مثل برخی کشورها برند محصولات حجاب داشته باشیم.

من راجع به این موضوع فکر کرده‌ام و به این نتیجه رسیده‌ام که می‌توان تا حدی در این حوزه کارکرد . ما همکاری داریم که چون سبک کارشان شبیه کارهای عربی است در حوزه صادرات تا حدودی موفق بوده‌اند، اما چون کارهای من ایرانی‌تر است به نظرمی‌رسد نفوذ به بازارهای خارجی سخت‌تر باشد. برای تبدیل شدن به برند نیزمعتقدم باید بسیار زیاد کار کرد گرچه با وضع فعلی من این را خیلی دور از دسترس می‌بینم.

ما هنوز نتوانسته‌ایم پارچه چادری ایرانی تولید کنیم و طراحان بناچار با پارچه‌های خارجی کار می‌کنند. شما از پارچه تولید چه

کشوری استفاده می‌کنید؟

کره.

علت خاصی دارد؟

پارچه‌های ژاپنی جنس خوبی دارد، اما قیمت‌شان بالاست و مناسب تولید نیست، پارچه‌های چینی هم کیفیت لازم را ندارند در نتیجه پارچه‌های کره‌ای می‌ماند که جنس قابل قبول و قیمت معقولی دارند.

دوست دارید با پارچه‌های ایرانی کار کنید؟

بله مسلماً، همان‌طور که دوست دارم مردم محصول من طراح ایرانی را بخرند خودم هم دوست دارم از پارچه‌های ایرانی استفاده کنم.

قیمت چادرهای شما چقدر است؟

165 هزار تومان که 5/5 متر پارچه به علاوه تور و ساتن نیاز دارد. چادر مانتو نسبت به بقیه چادرها دوخت گران‌تری دارد، با این حال من دوسال است قیمت‌ها را تغییر نداده‌ام.

خب همه این مسائل باعث نمی‌شود این حوزه را رها کنید و بروید سراغ معماری؟

بله، الان دقیقاً این اتفاق رخ داده. به خاطر رکود شدید بازار، معماری را مدتی است به‌طور جدی شروع کرده‌ام.

این یعنی درآمد معماری بهتر از طراحی چادر است؟

بله، فکرمی‌کنم خیلی بهتر باشد.

بدرود پارچه چادری وطنی!

تا چند سال قبل، بیش از پنج مجموعه در کشور تلاش می‌کردند پارچه چادری ایرانی تولید کنند شاید با این تصور که تشویق‌های خوبی از دولت دریافت خواهند کرد، اما همه آنها با تحمل شکستی سنگین کار را رها کردند و دیگر فعال نیستند از جمله کارخانه‌ای که در یزد راه افتاده بود.

البته چندسالی است در شهرکرد کارخانه‌ای با هدف تولید پارچه چادری ایرانی راه‌اندازی شده و این اواخر با سرمایه‌گذاری یک نهاد دولتی به ارزش صد میلیون تومان پا گرفته، ولی تا این لحظه برآوردها از خروجی این مجتمع تولیدی محقق نشده است. پیش از این گفته می‌شد این کارخانه در آذر 94 به تولید آزمایشی می‌رسد که چنین نشد، حواله کار به دهه فجر 94 داده شد و بار دیگر اعلام شد این کارخانه اردیبهشت به تولید خواهد رسید و حتی تبلیغاتی در موردش انجام شد که متأسفانه باز هم به ثمر ننشست.

گفته می‌شود باوجود سرمایه‌گذاری هنگفت در این کارخانه اما چون فناوری آن قدیمی است فقط امکان تولید پارچه‌های ساده و طرحدار (نه پارچه‌های به‌روز دورو) آن هم در مقیاس بسیار محدود یعنی حداکثر تا 8 درصد نیاز کشور در آن وجود دارد. به همین علت است که چشم‌انداز تولید پارچه چادری وطنی بسیار مبهم است.

مریم خباز

جامعه